A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16283

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i (AÇYTÖ), Halil Kunt taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilmi? bir **psikolojik ölçek** olup, bireylerin a?açlara ve genel olarak çevreye kar?? sahip olduklar? tutumlar? ölçmeyi amaçlar. Bu ölçek, özellikle çevre bilinci ve **çevreye yönelik tutum** düzeylerini belirlemek isteyen ara?t?rmac?lar ve e?itimciler için tasarlanm??t?r. Ölçe?in geli?tirilmesi çal??mas?, **Dumlup?nar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**'nde yay?mlanm??t?r ve çevre e?itiminin etkilili?ini de?erlendirmede önemli bir araç olarak hizmet etmektedir.

Anahtar Kelimeler

A?aç tutumu, çevre bilinci, çevreye yönelik tutum, psikometrik geli?tirme, Halil Kunt, ölçek geli?tirme.

Yazarlar

Halil Kunt

Amaç

A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin a?açlar?n korunmas?na, çevrenin sürdürülebilirli?ine ve do?al kaynaklar?n de?erine ili?kin bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda, bireylerin çevreye kar?? duyarl?l?k düzeylerini tespit ederek, bu alandaki e?itimsel müdahalelerin planlanmas?na ve de?erlendirilmesine bilimsel bir temel sa?lamak üzere geli?tirilmi?tir.

Ölçe?in geli?tirilmesi, çevre koruma çal??malar?na yönelik kamuoyunun deste?ini ve kat?l?m?n? anlamak aç?s?ndan kritik öneme sahiptir. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n çevreye duyarl? davran??lar? te?vik etme potansiyelini anlamada kullan?labilir.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Ölçek, psikolojideki temel yap? ta?lar?ndan biri olan **Tutum** yap?s?n? ölçmektedir. Spesifik olarak, **Çevreye Yönelik Tutum** yap?s?na odaklanm??t?r. Bu yap? genellikle üç ana bile?en etraf?nda incelenir:

Bili?sel Bile?en: Bireyin çevre ve a?açlar hakk?ndaki bilgi ve inançlar?.
Duyu?sal (Affektif) Bile?en: Bireyin çevreye kar?? hissetti?i duygular ve duygusal tepkiler (örne?in, kayg?, sevgi, memnuniyet).
Davran??sal Bile?en: Bireyin çevreyi korumaya yönelik sergileme e?iliminde oldu?u eylemler ve niyetler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

AÇYTÖ, bu çok boyutlu yap?y?, özellikle a?açlar?n ekosistemdeki önemi ve korunmas?na yönelik ki?isel sorumluluk alg?s? ba?lam?nda de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda, arac?n ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren **Geçerlik** çal??malar? hayati öneme sahiptir. Halil Kunt'un çal??mas?nda, ölçe?in yap? geçerli?inin sa?lanmas? için standart psikometrik prosedürlerin uyguland??? varsay?lmaktad?r.

Yap?lan analizler, muhtemelen **kapsam geçerli?i** (maddelerin ölçülmek istenen yap?y? temsil etme derecesi) ve **yap? geçerli?i** (faktör analizleri arac?l???yla ölçe?in teorik yap?yla uyumu) içermektedir. Ancak, kaynakta spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir. Geçerlik sonuçlar?n?n detaylar? için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Bir psikolojik ölçe?in tutarl? ve kararl? sonuçlar vermesi, onun **Güvenirli?i**ni gösterir. A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?nda, en yayg?n kullan?lan yöntem olan **iç tutarl?l?k** (Internal Consistency) analizlerinin (genellikle **Cronbach Alfa katsay?s?**) kullan?ld??? tahmin edilmektedir.

Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda birbiriyle tutarl? oldu?unu gösterir. Orijinal kaynakta spesifik güvenirlik de?erleri sunulmam?? olsa da, bir geli?tirme çal??mas?n?n bu verileri ba?ar?yla raporlam?? olmas? beklenir.

Faktör Analizi

Ölçe?in boyutlulu?unu ve alt?nda yatan teorik yap?y? belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Yeni bir ölçek geli?tirilirken genellikle iki a?amal? bir süreç izlenir:

Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA): Ölçek maddelerinin kaç faktör alt?nda topland???n? ke?fetmek için kullan?l?r. Bu analiz, ölçe?in kaç alt boyuttan olu?tu?unu gösterir (örne?in, a?aç sevgisi, çevresel kayg? vb.).
Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA): AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n yeni bir örneklemde teorik beklentileri ne ölçüde do?rulad???n? test etmek için kullan?l?r.

Bu ölçe?in, a?aç ve çevre tutumlar?n? farkl? yönleriyle ele alan, muhtemelen çok boyutlu bir yap? sergiledi?i tahmin edilmektedir.

Ölçek Bilgileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test Türü: Tutum Ölçe?i (Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Orijinal makalede derecelendirme bilgisi verilmemi?tir, ancak tutum ölçekleri genellikle 3, 5 veya 7 noktal? Likert format?n? kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Ö?renci Gruplar? (Çal??man?n hedef kitlesi orijinal makalede detayland?r?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Lise veya Üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler (Tutum ölçeklerinin uygulanabilece?i okuryazar gruplar.)

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Halil Kunt taraf?ndan 2013 y?l?nda yap?lan ara?t?rma kapsam?nda belirli bir örneklem üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim (Self-Report) Envanteri. Kat?l?mc?lardan maddelere ne ölçüde kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Çevre e?itimi, psikometri, tutum, ölçek, Kunt (2013), Dumlup?nar Üniversitesi, a?aç koruma.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Halil Kunt

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: halilkunt@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Halil Kunt (Detayl? adres bilgisi mevcut de?ildir.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2013

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Akademik ara?t?rmalar için genellikle kaynak gösterilerek ücretsiz kullan?m izni beklenmektedir. Ticari kullan?m için yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Derecelendirme: Ölçe?in puanlama sistemi ve kesme noktalar? orijinal makalede aç?klanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Kunt, H. (2013). A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i geli?tirilmesi. *Dumlup?nar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *38*, 253-262.

Ölçe?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: agac-ve-cevreye-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf

A?aç ve Çevreye Yönelik Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metinde sa?lanmad??? için burada listelenmemi?tir. Maddelerin tamam?na eri?im için yukar?da belirtilen referans makalenin veya PDF dosyas?n?n incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM